

Sygn. akt I A Ca 423/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Gibiec (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Nowakowski SSA Sławomir Jurkowicz
Protokolant:	Katarzyna Rzepecka

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **R. U.**

przeciwko **A. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 15 lutego 2012 r. sygn. akt I C 907/11

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 2.700 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód R. U. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego R. K. kwoty 150.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29.01.2010 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 15.02.2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W ocenie Sądu Okręgowego ustalony w sprawie stan faktyczny uzasadniał oddalenie powództwa w całości. Sąd podkreślił, że powód domagał się zwrotu pożyczki w wysokości 150.000 zł, udzielonej na podstawie ustnej umowy. Zgodnie zaś z art. 720 § 2 k.c. umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł powinna być jednak stwierdzona pismem, przy czym wymóg formy pisemnej jest zastrzeżony dla celów dowodowych (art. 73 § 1 i art. 74 § 1 k.c.). W razie niezachowania formy pisemnej dla celów dowodowych w takiej sytuacji dowód ze świadków lub przesłuchania stron jest dopuszczalny m.in. w wypadku, jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za

pomocą pisma (art. 246 in fine k.p.c. w zw. z art. 74 § 2 k.c.). Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie powód nie uprawdopodobnił jednak na piśmie zawarcia z pozwanym umowy pożyczki. Z oświadczenia pozwanego z dnia 29.01.2010 r. nie wynika nawet w sposób pośredni prawdopodobieństwo udzielenia przez powoda pożyczki pozwanemu. Pozwany nie zaprzeczył, że złożył swój podpis na kartce papieru i opatrzył go datą oraz adnotacją „akceptuję stan zadłużenia za D. K.”, ale w ocenie Sądu nie wiadomo, z jakiego tytułu wpisano ponad oświadczeniem kwoty oraz komu należności te miałyby przysługiwać, a ponadto z treści oświadczenia wynika, że pozwany akceptuje zadłużenie za inną osobę. Faktu udzielenia pożyczki nie uprawdopodobnia również treść wydruków sms-ów złożonych do akt sprawy przez powoda. W treści sms-ów mowa o bliżej nieokreślonych rozliczeniach, ale nie wiadomo z jakiego tytułu i co do jakiej kwoty to rozliczenie miałyby nastąpić, a ponadto w treści wiadomości mowa o tym, że to inna osoba, nie zaś pozwany, jest zobowiązany do zwrotu pieniędzy powodowi. Ponieważ powód nie uprawdopodobnił za pomocą pisma faktu udzielenia pożyczki pozwanemu, Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków. Wnioski o dopuszczenie dowodów z oświadczeń osób, które były według powoda świadkami udzielenia pożyczki Sąd oddalił, zaś dowód z przesłuchania stron pominął, jako niedopuszczalne w świetle art. 246 § 1 k.p.c. w zw. z art. 74 § 2 k.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód.

Domagając się zmiany wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie zaś uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, powód zarzucił:

- naruszenie art. 233 k.p.c. przez brak starannego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu, że przedstawione przez powoda dowody nie stanowią uprawdopodobnienia zawarcia przez strony umowy pożyczki, co doprowadziło do bezpodstawnego oddalenia wniosków powoda z przesłuchania stron i świadków na fakt zawarcia umowy,

- naruszenie art. 74 § 2 w zw. z art. 720 § 2 k.c. przez uznanie, że przedstawione przez stronę powodową dowody nie stanowią uprawdopodobnienia zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki, co doprowadziło do bezpodstawnego oddalenia wniosków dowodowych strony powodowej o przesłuchanie stron i świadków na fakt zawarcia umowy.

W odpowiedzi na apelację pozwany domagał się jej oddalenia i zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda była nieuzasadniona.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, korespondujące z przeprowadzonymi w toku postępowania dowodami. Ustalenia te Sąd Apelacyjny przyjął za swoje, czyniąc je podstawą orzekania w postępowaniu apelacyjnym.

Oba podniesione przez powoda w apelacji zarzuty, tj. zarówno zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. oraz naruszenia art. 74 § 2 w zw. z art. 720 § 2 k.c., sprowadzały się do zakwestionowania prawidłowości nieuwzględnienia przez Sąd I instancji złożonych przez powoda wniosków dowodowych. Powód domagał się dopuszczenia dowodu z zeznań świadków oraz z przesłuchania stron na okoliczność zawarcia z pozwanym umowy pożyczki na kwotę 150.000 zł, jednakże Sąd Okręgowy uznał, że wobec braku uprawdopodobnienia przez powoda na piśmie faktu zawarcia przez niego umowy pożyczki z pozwanym, dopuszczenie dowodów z zeznań świadków i przesłuchania stron na okoliczność zawarcia tej umowy było niedopuszczalne. Kwestionując rozstrzygnięcie Sądu I instancji apelujący zarzucił, że przedstawił wymagany początek dowodu na piśmie przedkładając pisemne oświadczenie pozwanego z dnia 29.01.2010 r. oraz wydrukowaną treść otrzymanych od pozwanego wiadomości sms. Podkreślił, że dla możliwości skutecznego zawnioskowania dowodów osobowych na okoliczność dokonania czynności prawnej wystarczające jest uprawdopodobnienie tej czynności na piśmie, nie zaś – jak chciałby tego Sąd Okręgowy – jej udowodnienie.

Sąd Apelacyjny zarzutów apelującego nie podzielił. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób bowiem uznać, by fakt zawarcia przez powoda i pozwanego umowy pożyczki na kwotę 150.000 zł został przez powoda uprawdopodobniony na piśmie.

Do uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności prawnej posłużyć może jakikolwiek i sporządzony przez kogokolwiek pisemny dokument, którego treść uzasadnia prawdopodobieństwo zaistnienia czynności prawnej, choć faktu takiego on nie stwierdza (tak J. Strzebińczyk w Kodeks cywilny. Komentarz pod red. E. Gniewka, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2008). Uprawdopodobnić dokonanie czynności prawnej może nie tylko podpisane pismo spełniające kryteria dokumentu prywatnego, ale także każda wzmianka, zapisek czy informacja zawierająca treść bezpośrednio lub pośrednio wskazującą, że określona czynność prawna doszła do skutku, przy czym pismo, o którym mówi art. 74 § 2 k.c. nie ma stanowić dowodu dokonania czynności prawnej, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła, zaś sam fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniany zeznaniami świadków i stron, a zatem środkami przewidzianymi w katalogu dowodów (por. wyrok SN z dnia 14.10.2009 r., V CSK 109/09). Pismo, z którego wynikać ma uprawdopodobnienie zawarcia umowy nie stanowi umowy, gdyż nie zawiera oświadczeń woli, jednakże muszą wynikać z jego treści elementy treści umowy.

Niewątpliwym jest, że powód przedłożył do akt sprawy tzw. początek dowodu na piśmie - zapisek pozwanego z dnia 29.01.2010 r. (k. 37), a także treść wiadomości sms (na płycie CD – k. 25 oraz wydrukowaną k. 38-56). Wiadomości te zostały przesłane z numeru +48 793 358 181 od osoby zapisanej przez powoda jako (...), przy czym pozwany zaprzeczał, by to on te wiadomości wysłał, choć nie wskazywał, by podany numer telefonu do niego nie należał. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu I instancji, że zaprzeczenie przez pozwanego, by był autorem sms-ów do powoda, należało w tych okolicznościach uznać za nieskuteczne. Pomimo przedłożenia przez powoda początku dowodu na piśmie, należy jednak zauważyć, treść żadnego z przedłożonych dokumentów w żadnej mierze nie uprawdopodobnia zawarcia przez powoda i pozwanego jakiegokolwiek umowy pożyczki, a tym bardziej pożyczki na kwotę 150.000 zł. Z treści zapisku pozwanego wynika bowiem, że „akceptuje” on stan zadłużenia „za D. K.” (k. 37), zaś z treści wiadomości sms – że „d.” (pisownia oryginalna) „odda powodowi kasę” (k. 55), że wkrótce autor sms-a i powód się „rozliczą” (k. 40), a także że pozwany zapłaci powodowi 50 zł do końca kwietnia i „zamykamy sprawę”, a „za d.”, który sam mu jest coś winien, nie będzie płacił (k. 41).

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego stanowisko Sądu I instancji, iż powód nie wykazał na piśmie prawdopodobieństwa udzielenia pozwanemu pożyczki na znaczną kwotę pieniężną, do której zwrotu pozwany byłby obecnie zobowiązany, należało zdaniem Sądu Apelacyjnego w pełni podzielić. Na podstawie przedłożonych przez powoda dokumentów za prawdopodobny uznać można bowiem jedynie fakt istnienia między powodem, pozwanym i D. K. bliżej nieokreślonych powiązań finansowych i wzajemnych rozliczeń z nieustalonych tytułów i w nieustalonej wysokości. Niewątpliwym jest zaś, że warunkujący możliwość dopuszczenia dowodów osobowych wymóg uprawdopodobnienia dokonania czynności na piśmie musi dotyczyć tej właśnie czynności, a nie jakichkolwiek zdarzeń prawnych, w których uczestniczyły te same strony. Ponadto w świetle treści składanych przez pozwanego oświadczeń za prawdopodobną uznać należy okoliczność, że powód domaga się od pozwanego do uregulowania zadłużenia za inną osobę, do czego pozwany nie czuje się zobowiązany, co jeszcze bardziej podważa prawdopodobieństwo twierdzeń powoda o udzieleniu przez niego pożyczki pozwanemu na kwotę 150.000 zł. W tych okolicznościach zarówno postanowienie Sądu I instancji o oddaleniu wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, jak i o pominięciu dowodu z przesłuchania stron, należało uznać za prawidłowe. Dopuszczenie dowodów ze źródeł osobowych na okoliczność zawarcia przez powoda i pozwanego ustnej umowy pożyczki było bowiem w świetle przepisu art. 720 § 2 w zw. z art. 74 § 1 i 2 k.c. niedopuszczalne.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie

(...) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów procesowych w postępowaniu apelacyjnym.

mw